

Dosarul nr. 2ra-96/19

Prima instanță, Judecătoria Chișinău, sediul Centru (I. Chirtoaca)
Instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău (N. Simciuc, I. Țurcan, Iu. Cotruță)

DECIZIE

13 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia” împotriva lui Dordea Dumitru și Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare obligatorie auto și repararea prejudiciului material,

împotriva deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Dordea Dumitru, s-a casat parțial hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, și s-a emis în această parte o hotărâre nouă de respingere a acțiunii, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută

c o n s t a t ă:

La data de 09 august 2016, SRL „Montevideia” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare obligatorie auto și repararea prejudiciului material.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 19 septembrie 2013, în jurul orei 13⁵⁰, Dordea Dumitru, conducând autoturismul de model „Volkswagen Passat”, nr. de înmatriculare XXXXX, la intersecția străzilor Grenoble-Testemițeanu, mun. Chișinău, a neglijat cerințele semaforului, a intrat în intersecție și a traversat intersecția la culoarea roșie a semaforului, în rezultatul căruia a tamponat automobilul de model „Nissan X-Trail”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Coțofană Valeriu, după care primul a fost proiectat în autoturismul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Ghecev Nadejda, și care aparține cu drept de proprietate privată SRL „Montevideia”.

Astfel, pârâțul Dordea Dumitru, ignorând prevederile art. 20 alin. (1) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13 mai 2009, a comis o contravenție prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional – încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale.

Prin decizia agentului constatator (proces-verbal cu privire la contravenție) seria MAI nr. 02310514 din 03 octombrie 2013, Dordea Dumitru a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier din 19 septembrie 2013, fiind sancționat contravențional sub formă de amendă de 50 u.c., ceea ce constituie 1.000 de lei și 06 puncte de penalizare.

A susținut reclamanta că la momentul producerii accidentului rutier autoturismul de model „Volkswagen Passat”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Dordea Dumitru, dispunea de poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. XXXXX din 20 august 2013, asigurător CIA „ASITO” SA.

A invocat că a respectat procedura de soluționare pe cale amiabilă a litigiului, expediind atât în adresa pârâtului Dordea Dumitru reclamația nr. 57MV din 06 decembrie 2013, cât și în adresa CIA „ASITO” SA reclamația nr. 49MV din 28 noiembrie 2013, însă nu s-a soldat cu succes.

A notat reclamanta că la 27 mai 2013, în baza contractului nr. 029/NV/9, a procurat de la SRL „East-Auto-Lada”, un automobil nou de model „Opel Astra”, anul fabricării 2013, contra sumei de 16.000 de Euro, iar în baza Actului de predare-primire al automobilului nr. 29/NV/9 din 31 iulie 2013 a fost transmis întreprinderii SRL „Montevideia”, termenul de garanție fiind de 2 ani.

Potrivit cerințelor înaintate de către vânzător, SRL „Montevideia”, în termenul de garanție, era obligată să efectueze toate reparațiile și deservirea tehnică la automobilul procurat, doar la serviciile auto specializate „OPEL”, adică la SRL „East-Auto-Lada”.

A menționat reclamanta că la 11 octombrie 2013, prin telegramă, i-a înștiințat pe Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA să se prezinte la serviciul auto specializat al SRL „East-Auto-Lada”, unde urmau să fie efectuate calculele preventive și întocmirea procesului-verbal de constatare a daunelor nr. 132506.

A reținut că ambii pârâți Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA au fost de acord, fiind întocmite două acte juridice, și anume procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 132506 R1 din 11 octombrie 2013, întocmit de reprezentantul CIA „ASITO” SA și Calculele preventive nr. 234 din 11 octombrie 2013, întocmit de către SRL „East-Auto-Lada”, înmânate asiguratorului și asiguratului.

A precizat reclamanta că potrivit calculelor preventive, costul înlocuirii pieselor avariate și lucrărilor, ce urmau a fi efectuate, a constituit – 19.597 de lei.

Costul pieselor avariate și lucrărilor de schimb, în urma negocierilor, definitiv, au constituit – 17.572,41 de lei, care au fost achitate de SRL „Montevideia” la contul SRL „East-Auto-Lada” în baza facturii nr. 002639 din 05 decembrie 2013, iar prin ordinul de plată nr. 181 din 15 octombrie 2013 a achitat în avans suma de 11.332 de lei și prin ordinul de plată nr. 238 din 05 decembrie 2013 – 6.240,41 de lei, în total – 17.572,41 de lei, confirmată prin factura fiscală JB nr. 2518590 din 04 decembrie 2013 și actul lucrărilor îndeplinite nr. 511 din aceeași dată.

Cu toate acestea, CIA „ASITO” SA a refuzat, fără motiv, să achite suma de 17.572,41 de lei în calitate de despăgubire de asigurare obligatorie auto, achitând prin ordinul de plată nr. 1116 din 12 decembrie 2013 doar suma de 14.046,10 lei, diferența constituind suma de 3.526,31 de lei, care nu i-a fost achitată nici până în prezent.

A reiterat reclamanta că s-a încadrat în prevederile art. 21 alin. (3) lit. f) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, care stipulează că în dosarul de daune se includ în mod obligatoriu actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparație și/sau de

înlocuire a părților sau pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, întocmit de un expert independent sau de o unitate de specialitate acceptat/acceptată de părți.

Astfel, la 11 octombrie 2013 a înmânat CIA „ASITO” SA actul de evaluare sau devizul cheltuielilor de reparație și/sau de înlocuire a părților sau pieselor avariate, cu indicarea prețurilor, întocmit de un expert independent sau de o unitate de specialitate, și repetat în aceeași zi, a expediat prin poștă pretenția nr. 38MV, la care a fost anexat calculul preliminar nr. 234 efectuat de către CIA „ASITO” SA, care a fost acceptat de către părți, nefiind contestat de către aceștia.

A reținut reclamanta că nu pot fi acceptate Actul de evaluare cost reparație nr. 1208 din 15 noiembrie 2013 efectuat de către SRL „General Expert” a autoturismului SRL „Montevideia” și procesul-verbal de constatare a daunelor nr.132506RI din 11 octombrie 2013, prin care s-ar fi confirmat pretinsele calcule de evaluare cost-reparație în sumă de 14.046,10 lei, or, aceste acte nu au fost aprobate de SRL „Montevideia”, iar autoturismul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, niciodată nu a fost supus examinării de către reprezentanții SRL „General Expert”.

La fel, în pretinsul Act de evaluare cost reparație nr. 1208 din 15 noiembrie 2013, se face trimitere la procesul-verbal de constatare a daunelor nr.132506RI din 11 octombrie 2013, unde precum că la pct. 5.3 reprezentantul SRL „Montevideia” – Ghecev Igor, personal, a făcut mențiunea că nu este de acord ca evaluarea (calculul daunei) să se efectueze la SRL „General Expert”.

A declarat că CIA „ASITO” SA, contrar prevederilor art. 21 alin. (6) și (7), art. 23 alin. (4) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, nu a primit acordul său ca evaluarea calculului daunei să fie efectuat de către SRL „General Expert”, precum și nu a informat și nici nu a prezentat/expediat, SRL „Montevideia” extrasul din dosarul de daune și nici pretinsul Act de evaluare cost reparație nr. 1208 din 15 noiembrie 2013.

Mai mult ca atât, evaluarea (calculul daunei) și reparația autoturismului avariat putea fi efectuată doar la SRL „East-Auto-Lada”, de la care a procurat automobilul avariat „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, având o garanție de 2 ani, și cu atât mai mult că, vânzătorul este unicul importator și distribuitor oficial în Republica Moldova a automobilelor de model „Opel”.

Pe lângă acestea, părâta CIA „ASITO” SA nu a luat în calcul că autoturismul avariat la momentul producerii accidentului rutier avea numai 49 de zile de exploatare din data fabricării lui în Germania – 01 iulie 2013, iar piesele avariate puteau fi procurate doar de la producător și importate de către distribuitorul oficial SRL „East-Auto-Lada”, respectiv, costul reparației nu putea fi mai mic de 17.572,41 de lei.

Distinct de aceasta a declarat reclamanta, că reieșind din prevederile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 și art. 1398 alin. (1) din Codul civil, persoana vinovată de producerea accidentului rutier – Dordea Dumitru, urmează să-i reparare prejudiciul material cauzat, și anume plata chiriei pentru locațiunea unui alt automobil în schimbul automobilului deteriorat „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXX, pentru perioada imposibilității exploatării lui 19 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013, în baza contractului de locațiune a automobilului nr. 09/MV din 19 septembrie 2013. Suma totală pentru chiria și cheltuielile curente de folosire și întreținere a automobilului constituind 17.005 lei, fapt ce rezultă din contractul de locațiune a automobilului nr. 09/MV din 19 septembrie 2013; Actele de predare-primire nr. 1 și 2 din 20 septembrie 2013 și 05 decembrie 2013; foile de parcurs seria: WO nr. 406775, WO nr. 406782 și WO nr. 406784; ordinul de plată nr. 172 din 30 septembrie 2013; factura fiscală nr. BV 9311376

din 28 septembrie 2013 privind achitarea plății pentru deservirea auto și certificatul contabil nr. 56 MV din 06 decembrie 2013.

La fel, Dordea Dumitru urmează să-i achite plata salariului angajaților în legătură cu accidentul comis și timpul folosit pentru organizarea constatării daunelor, reparației etc. în sumă totală de 1.481,71 de lei, fapt ce se confirmă prin certificatul contabil nr. 56 MV din 06 decembrie 2013, ordinul nr. 07 MV din 02 mai 2013 cu privire la ordinea de state a personalului, dispozițiile de plată de casă nr. 80, 82, 87, 98, 100 și nr. 104 a salariului angajaților. Plata pentru serviciile poștale (expedierea scrisorilor recomandate, reclamațiilor, telegramelor) în sumă de 216,47 de lei, ce se confirmă prin avizele de recepție, bonurile de casă și chitanțele poștale. Cheltuielile de transport în sumă de 195,50 de lei, ce rezultă din certificatul contabil nr. 56MV din 06 decembrie 2013.

În total, pârâțul Dordea Dumitru urmează să-i achite suma de 18.898,68 de lei cu titlu de prejudiciu material.

În contextul expus supra, a cerut SRL „Montevideia” încasarea din contul lui Dordea Dumitru în beneficiul său a sumei de 18.898,68 de lei cu titlu de prejudiciu material, și din contul CIA „ASITO” SA a sumei de 3.526,31 de lei ce constituie diferența despăgubirii de asigurare, precum și încasarea în mod solidar din contul pârâților Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA în beneficiul său sumei de 2.732,90 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, și anume la 03 mai 2017, reclamanta SRL „Montevideia” și-a concretizat pretențiile din acțiune, solicitând în final, încasarea din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul său sumei de 3.641,31 de lei, constituită din 3.526,31 de lei diferența despăgubirii de asigurare și 115 lei achitată la Camera Înregistrării de Stat pentru eliberarea extrasului din Registrul de stat al întreprinderilor; și din contul lui Dordea Dumitru sumei de 19.234,63 de lei cu titlu de prejudiciu material, constituită din: 9.900 de lei – cheltuieli pentru locațiunea unui alt automobil; 7.105 lei cheltuieli curente de folosire și întreținere a automobilului închiriat; 1.481,71 de lei plata salariului angajaților întreprinderii în legătură cu accidentul rutier și timpul folosit pentru organizarea constatării daunelor, reparației și cercetării cazului de către organele de poliție; 195,50 de lei cheltuieli de transport; 216,47 de lei cheltuieli poștale; 118 lei cheltuieli pentru citarea publică; 10,95 de lei pentru expedierea înștiințării în adresa avocatului Popil A. și 207 lei cheltuieli pentru traducere.

La fel, a mai solicitat reclamanta încasarea în mod solidar din contul pârâților în beneficiul său a sumei de 3.470,78 de lei cheltuieli de judecată, dintre care 732,90 de lei taxa de stat, 27,73 de lei taxa de stat achitată suplimentar, 2.000 de lei cheltuieli de asistență juridică, 11,15 lei pentru serviciile poștale, 669 de lei cheltuieli pentru traducere, 20 de lei taxa de stat suplimentară și 10 lei comision.

Prin hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă în parte și încasată din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul SRL „Montevideia” suma de 3.641,31 de lei cu titlu de diferență a despăgubirii de asigurare auto. A fost încasată din contul Dordea Dumitru în beneficiul SRL „Montevideia” suma de 10.245,42 de lei cu titlu de prejudiciu material cauzat în urma accidentului rutier. S-a încasat în mod solidar din contul lui Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA în beneficiul SRL „Montevideia” suma de 780,13 lei și 21,15 lei cheltuieli de judecată, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prima instanță, în vederea încasării din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul SRL „Montevideia” a sumei de 3.641,31 de lei, și-a motivat soluția prin faptul că reclamanta a suportat cheltuieli de reparație a automobilului de model „Opel Astra”, nr. de

înmatriculare XXXXX, deteriorat în accidentul rutier din 19 septembrie 2013, în sumă totală de 17.572,41 de lei, ce se confirmă prin factura fiscală din 05 decembrie 2013, fiind despăgubită de către prima doar în sumă de 14.046,10 lei, diferența constituind 3.531,31 de lei. La fel, reclamanta a mai suportat cheltuieli ce țin de eliberarea extrasului de la Camera Înregistrării de Stat ce vizează CIA „ASITO” SA în mărime de 115 lei.

În acest sens, a concluzionat prima instanță că, reieșind din prevederile art. 123 alin. (6) din Codul de procedură civilă, atît timp cît pârâta CIA „ASITO” SA nu și-a manifestat dezacordul cu cele invocate de către reclamantă, iar instanța de judecată, exprimându-și imparțialitatea, nu este în drept să confirme sau să infirme faptele recunoscute de ambele părți și care nu cad sub nulitatea absolută.

Totodată, prima instanță a considerat de a admite în parte pretențiile SRL „Montevideia” înaintate față de pârâțul Dordea Dumitru privind repararea prejudiciului material, încasând din contul ultimului în beneficiul reclamantei doar a sumei de 10.245,42 de lei, menționând că din cauza deteriorării automobilului de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, în accidentul rutier din 19 septembrie 2013, în perioada 20 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013, SRL „Montevideia” a suportat cheltuieli de închiriere a unui alt automobil în sumă de 9.900 de lei, precum și pentru corespondență în mărime de 216,47 de lei, 118 lei pentru citarea publică și 10,95 de lei pentru înștiințarea avocatului Popil A.

Privitor la suma de 7.105 lei cu titlu de cheltuieli de întreținere a automobilului închiriat, prima instanță a considerat-o că aceasta reprezintă cheltuieli de uz curent și nu poate fi atribuită pârâțului Dordea Dumitru, iar suma de 195,50 de lei cheltuieli de transport și 207 lei cheltuieli pentru traducere, prima instanță le-a considerat că acestea sunt nejustificate, nefiind probate de către reclamantă.

Nu a putut fi justificată nici pretenția SRL „Montevideia” privind încasarea din contul lui Dordea Dumitru a sumei 1.481,71 de lei cu titlu de plată a salariului angajaților, or, plățile achitate cu caracter unic sunt la discreția angajatorului, deci nu sunt obligatorii.

La fel, prima instanță a considerat parțial întemeiată pretenția reclamantei privind încasarea în mod solidar din contul pârâților a cheltuielilor de judecată, stabilind că acestea sunt constituite din suma de 780,13 lei taxa de stat, ce se confirmă prin bonurile de plată, și 21,15 lei.

Prin decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a admis apelul declarat de către Dordea Dumitru, s-a casat parțial hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea încasării prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată din contul lui Dordea Dumitru în beneficiul SRL „Montevideia”, cu emiterea în această parte a unei hotărâri noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiată, în rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că reieșind din prevederile art. 1398 alin. (1) din Codul civil, nu se atestă legătura causală dintre prejudiciul suportate de către SRL „Montevideia” și chiria unui alt automobil pentru perioada 20 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013.

A stabilit instanța de apel că SRL „Montevideia” a formulat cererea către asiguratorul CIA „ASITO” SA la 07 octombrie 2013, expediată prin poștă la 08 octombrie 2013, iar automobilul avariat a fost prezentat asiguratorului pentru examinare și constatarea întinderii pagubelor abia la 11 octombrie 2013, din care considerente nu poate fi imputată lui Dordea Dumitru plata chiriei în mărime de 9.900 de lei suportată în perioada 20 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013.

A notat instanța de apel că pretențiile formulate de către SRL „Montevideia” față de Dordea Dumitru nu se referă la recuperarea daunelor excluse din asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto prevăzute la art. 16 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule.

Pe final, a concluzionat instanța de apel că cheltuielile de judecată în mărime de 216,47 de lei pentru corespondență, 118 lei citarea publică, 10,95 de lei înștiințare avocatului Popii A., și 780,13 lei taxa de stat urmează a fi încasate doar de la CIA „ASITO” SA, parte care a pierdut procesul.

La data de 29 octombrie 2018, SRL „Montevideia” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea în care a fost respinsă acțiunea privind încasarea din contul lui Dordea Dumitru în beneficiul său a prejudiciului material și a cheltuielilor de judecată, cu menținerea în această parte a hotărârii din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În susținerea recursului SRL „Montevideia” a invocat ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel, declarând că Curtea de Apel Chișinău a examinat superficial prezenta speță, cu interpretarea și aplicarea eronată a normelor de drept material, în special a prevederilor art. 16 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006 – pagubele care nu se repară de asigurator, or, cerințele sale de reparare a prejudiciului material, ce se exprimă prin plata chiriei pentru locațiunea unui alt automobil în schimbul automobilului deteriorat „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, pentru perioada imposibilității exploatării lui 19 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013, în baza contractului de locațiune a automobilului nr. 09/MV din 19 septembrie 2013, au fost înaintate nemijlocit față de Dordea Dumitru, persoană vinovată de producerea accidentului rutier, care, prin prisma art. 1398 alin. (1) din Codul civil, urmează să-i compenseze respectivul prejudiciu.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Instanța de recurs reține că din materialele dosarului rezultă că copia deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa SRL „Montevideia” la 19 iulie 2018 (f.d. 27, vol. II), însă nu se atestă date când a fost recepționată de către aceasta.

Totodată, din textul recursului rezultă că recurenta a luat cunoștință de decizia contestată la 19 octombrie 2018.

În această ordine de idei, se constată, că în speță, calea de atac a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă la 29 octombrie 2018.

La data de 28 noiembrie 2018, în adresa lui Dordea Dumitru și CIA „ASITO” SA au fost expediate copiile recursului declarat de către SRL „Montevideia”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor.

La data de 09 ianuarie 2019, Dordea Dumitru a depus referință, solicitând să fie considerat recursul declarat de către SRL „Montevideia” ca inadmisibil, cu menținerea deciziei din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră legală și întemeiată, invocând că instanța de apel a verificat minuțios toate circumstanțele, care au importanță pentru soluționarea justă a prezentei spețe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Prin încheierea din 30 ianuarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către SRL „Montevideia” a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile din referința depusă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției SRL „Montevideia” împotriva lui Dordea Dumitru privind repararea prejudiciului material și menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe, în rest, decizia instanței de apel de menținut, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Din suportul probatoriu prezent la actele cauzei rezultă că la 19 septembrie 2013, în jurul orei 13⁵⁰, Dordea Dumitru, conducând autoturismul de model „Volkswagen Passat”, nr. de înmatriculare XXXXX, la intersecția străzilor Grenoble-Testemițeanu, mun. Chișinău, a neglijat cerințele semaforului, a intrat în intersecție și a traversat intersecția la culoarea roșie a semaforului, în rezultatul căruia a tamponat automobilul de model „Nissan X-Trail”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Coțofană Valeriu, după care primul a fost proiectat în autoturismul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Ghecev Nadejda, și care aparține cu drept de proprietate privată SRL „Montevideia”.

Prin decizia agentului constatator (proces-verbal cu privire la contravenție) seria MAI nr. 02310514 din 03 octombrie 2013, Dordea Dumitru a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier din 19 septembrie 2013, fiind sancționat contravențional sub formă de amendă de 50 u.c., ceea ce constituie 1.000 de lei și 06 puncte de penalizare (f.d. 9-16, vol. I).

La momentul producerii accidentului rutier autoturismul de model „Volkswagen Passat”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Dordea Dumitru, dispunea de poliță de asigurare obligatorie de răspundere civilă auto internă nr. XXXXX din 20 august 2013, asigurător CIA „ASITO” SA (f.d. 29-30, vol. I).

Prin procesul-verbal nr. 132506 din 11 octombrie 2013 întocmit de către CIA „ASITO” SA au fost constatate daunele aduse autoturismul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, cauzate în rezultatul accidentului rutier din 19 septembrie 2013, iar prin Calculele preventive nr. 234 din 11 octombrie 2013, întocmit de către SRL „East-Auto-Lada”, înmânate asiguratorului și asiguratului, costul înlocuirii pieselor avariate și lucrărilor, ce urmau a fi efectuate la mijlocul dat de transport, a constituit suma de 19.597 de lei (f.d. 46, 52, 79, 87, vol. I).

Costul pieselor avariate și lucrărilor de schimb, în urma negocierilor, definitiv, a constituit – 17.572,41 de lei, care au fost achitate de SRL „Montevideia” la contul SRL „East-Auto-Lada” în baza facturii nr. 002639 din 05 decembrie 2013, iar prin ordinul de plată nr. 181 din 15 octombrie 2013 a achitat în avans suma de 11.332 de lei și prin ordinul de plată nr. 238 din 05 decembrie 2013 – 6.240,41 de lei, în total – 17.572,41 de lei, confirmată prin factura fiscală JB nr. 2518590 din 04 decembrie 2013 și actul lucrărilor îndeplinite nr. 511 din aceeași dată (f.d. 47-49, 112-118, vol. I).

Prin ordinul de plată nr. 1116 din 12 decembrie 2013, CIA „ASITO” SA a achitat SRL „Montevideia” în calitate de despăgubire de asigurare obligatorie auto doar suma de 14.046,10 lei, diferența constituind suma de 3.526,31 de lei (f.d. 50, vol. I)

Conform art. 19 alin. (1) și alin. (2) din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, după ce a luat cunoștință de producerea accidentului, asigurătorul este obligat: a) să deschidă dosar de daune; c) să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatarea pagubelor; f) să achite despăgubirea de asigurare în termenele stabilite prin prezenta lege. Asigurătorul este obligat să soluționeze cererea și să achite despăgubirea de asigurare în cel mult 3 luni din data depunerii cererii de despăgubire.

Potrivit art. 20 alin. (1) din aceeași Lege, drepturile persoanei păgubite prin accident produs pe teritoriul Republicii Moldova de autovehiculul aflat în posesiunea asigurătorului se exercită față de asigurătorul de răspundere civilă auto direct, la sediul acestuia, sau prin reprezentantul de despăgubiri, în limitele răspunderii asigurătorului prevăzute în prezenta lege.

Din prevederile art. 22 alin. (1) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, rezultă că despăgubirile se stabilesc în baza unui acord scris între persoana păgubită sau reprezentantul ei legal și asigurător ori, în cazul în care nu s-a ajuns la nici o înțelegere, prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă.

În circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră drept justă soluția primei instanțe, menținută de către instanța de apel, privind încasarea din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul SRL „Montevideia” a diferenței despăgubirii de asigurare obligatorie auto, or, din actele cauzei cert rezultă că recurenta-reclamantă SRL „Montevideia” în urma accidentului rutier produs la 19 septembrie 2013 a suportat cheltuieli pentru reparația automobilului de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, efectuată la SRL „East-Auto-Lada”, în mărime de 17.572,41 de lei, iar intimata CIA „ASITO” SA, din suma respectivă calculată spre plată, a achitat SRL „Montevideia” doar 14.046,10 lei, diferența constituind 3.526,31 de lei.

Colegiul reține că de fapt prima instanță a încasat din contul CIA „ASITO” SA în beneficiul SRL „Montevideia” diferența despăgubirii de asigurare obligatorie auto în mărime totală de 3.641,31 de lei, constituită din suma propriu-zisă a despăgubirii de asigurare în mărime de 3.526,31 de lei + 115 de lei achitată la Camera Înregistrării de Stat pentru eliberarea extrasului din Registrul de Stat al întreprinderilor ce o vizează pe CIA „ASITO” SA, suma care a fost justificată (f.d. 86, 102, vol. I).

Totodată, instanța de recurs consideră drept eronată concluzia instanței de apel privind respingerea pretenției SRL „Montevideia” privind repararea de către Dordea Dumitru a prejudiciului material, din motivele ce succed.

Conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Din prevederile legale citate supra rezultă că întru valorificarea dreptului de a cere în ordine contencioasă compensarea pagubei cauzate prin contravenție urmează să fie cumulate două condiții necesar-obligatorii, și anume să existe fapta contravențională și prejudiciul cauzat în rezultatul săvârșirii acesteia.

Se reține că potrivit DEX prin prejudiciu – se înțelege pagubă; daună materială, morală adusă cuiva.

Astfel, termenul de prejudiciu în sensul art. 45 alin. (1) din Codul contravențional include în sine atât daună materială, cât și cea morală.

Potrivit art. 14 alin. (1) din Codul civil, persoana lezată într-un drept al ei poate cere repararea integrală a prejudiciului cauzat astfel.

La fel, dispozițiile art. 1398 alin. (1) din Codul civil, prevăd că cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Se reține că prin decizia agentului constatator (proces-verbal cu privire la contravenție) seria MAI nr. 02310514 din 03 octombrie 2013, Dordea Dumitru a fost recunoscut vinovat de săvârșirea faptei contravenționale prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional – încălcarea regulilor de circulație rutieră soldată cu deteriorarea bunurilor materiale, și anume că la 19 septembrie 2013, în jurul orei 13⁵⁰, conducând autoturismul de model „Volkswagen Passat”, nr. de înmatriculare XXXXX, la intersecția străzilor Grenoble-Testemițeanu, mun. Chișinău, a neglijat cerințele semaforului, a intrat în intersecție și a traversat intersecția la culoarea roșie a semaforului, în rezultatul căruia a tamponat automobilul de model „Nissan X-Trail”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Coțofană Valeriu, după care primul a fost proiectat în autoturismul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, condus de către Ghecev Nadejda, și care aparține cu drept de proprietate privată SRL „Montevideia”, ca rezultat acesta a fost sancționat contravențional sub formă de amendă de 50 u.c., ceea ce constituie 1.000 de lei și 06 puncte de penalizare.

Ține de menționat, că după producerea accidentului rutier din 19 septembrie 2013, în rezultatul căruia a fost deteriorat automobilul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține SRL „Montevideia”, aceasta tot în aceeași zi – 19 septembrie 2013, a luat în locațiune automobilul de model MERCEDES E250 CDI, nr. de înmatriculare XXXXX, încheind în acest sens cu Igor Ghecev contractul de locațiune nr. 09/MV și Actul de primire-predare nr. 1 al automobilului (f.d. 54-57 vol. I).

Potrivit pct. 5.1 din contractul enunțat, perioada închirierii este de la 19 septembrie 2013 – până la reparația definitivă a automobilul de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, iar conform pct. 6.1 mărimea plății pentru locațiune a constituit 150 de lei zilnic, începând cu 19 septembrie 2013.

Astfel, SRL „Montevideia”, în perioada 19 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013, a suportat cheltuieli de locațiune a automobilului în sumă totală de 9.900 de lei (f.d. 57-59-65, 68, vol. I).

Date fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază drept întemeiată soluția primei instanțe de încasare din contul intimatului-pârât Dordea Dumitru în beneficiul recurentei-reclamante SRL „Montevideia” a sumei de 9.900 de lei cu titlu de prejudiciu material, deoarece drepturile personale patrimoniale și alte valori nemateriale sunt apărate în cazurile și în modul prevăzut de legislația civilă, cât și de alte legi speciale, la cazul speței de Codul contravențional.

Or, prejudiciul material a cărei compensare o solicită SRL „Montevideia”, în calitate de persoana prejudiciată, a fost cauzat în rezultatul acțiunilor ilicite contravenționale săvârșite de către Dordea Dumitru, și anume prin deteriorarea automobilului ce aparține primei în rezultatul accidentului rutier, a cărui vină a fost stabilită cu certitudine prin

decizia agentului constatator, recurenta-reclamantă fiind nevoită să suporte în acest cheltuieli pentru încheierea unui alt automobil, fapte cert stabilite prin probele concludente și pertinente prezente la materialele dosarului.

Respectiv, prevederile art. 16 din Legea cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule nr. 414 din 22 decembrie 2006, la care a făcut trimitere instanța de apel la emiterea soluției sale de respingere a cerinței SRL „Montevideia” privind repararea de către Dordea Dumitru a prejudiciul material, la cazul speței nu au tangență, or, respectiva pretenție nu a fost înaintată față de asiguratorul CIA „ASITO” SA, dar direct față de persoana vinovată de deteriorarea automobilului de model „Opel Astra”, nr. de înmatriculare XXXXX, ce aparține cu drept de proprietate privată SRL „Montevideia”, care prin prisma art. 1398 din Codul civil, urmează să repare prejudiciul patrimonial, deoarece ultima în perioada 19 septembrie 2013 – 05 decembrie 2013 a fost lipsită de posibilitatea de a se folosi de bunul său, ceea ce a condiționat în consecință suportarea cheltuielilor pentru închirierea unui alt automobil.

Nu pot fi reținute concluziile instanței de apel precum că SRL „Montevideia” a formulat cererea către asiguratorul CIA „ASITO” SA la 07 octombrie 2013, iar autovehiculul avariat a fost prezentat spre examinare pentru constatarea întinderii pagubelor la 11 octombrie 2013 din care motiv nu-i poate fi imputată lui Dordea Dumitru plata chiriei mijlocului de transport pentru perioada solicită, precum și că Dordea Dumitru nu este parte a contractului de locațiune 09/MV din 19 septembrie 2013, care sunt declarative și vin în contradicție cu suportul juridic prezent la actele cauzei și normele de drept citate supra.

Subsecvent, se reține că de fapt SRL „Montevideia” în cererea de chemare în judecată a solicitat încasarea din contul lui Dordea Dumitru în beneficiul său prejudiciul material în mărime totală de 19.234,63 de lei, constituit din: 9.900 de lei – cheltuieli pentru locațiunea unui alt automobil; 7.105 lei cheltuieli curente de folosire și întreținere a automobilului închiriat; 1.481,71 de lei plata salariului angajaților întreprinderii în legătură cu accidentul rutier și timpul folosit pentru organizarea constatării daunelor, reparației și cercetării cazului de către organele de poliție; 195,50 de lei cheltuieli de transport; 216,47 de lei cheltuieli poștale; 118 lei pentru citarea publică; 10,95 de lei pentru expedierea înștiințării în adresa avocatului Popil A. și 207 lei cheltuieli pentru traducere.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră întemeiată concluzia primei instanțe de a admite în parte pretenția SRL „Montevideia” de reparare a prejudiciul material în mărime totală de 10.245,42 de lei, constituită din: 9.900 de lei – cheltuieli pentru locațiunea unui alt automobil, 216,47 de lei cheltuieli poștale, 118 lei pentru citarea publică și 10,95 de lei pentru expedierea înștiințării în adresa avocatului Popil A., temeinicia cărora a fost demonstrată prin probele anexate la actele cauzei (f.d. 44-45, 103, 130-132, 164, 166-167, vol. I).

Referitor la sumele de 7.105 lei cheltuieli curente de folosire și întreținere a automobilului închiriat; 1.481,71 de lei plata salariului angajaților întreprinderii în legătură cu accidentul rutier și timpul folosit pentru organizarea constatării daunelor, reparației și cercetării cazului de către organele de poliție; 195,50 de lei cheltuieli de transport și 207 de lei cheltuieli pentru traducere, Colegiul consideră că atât prima instanță, cât și instanța de apel corect au considerat de a respinge acțiunea SRL „Montevideia” în această parte, or, în conformitate cu art. 96 din Codul de procedură civilă, aceste sume nu sunt justificate.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe în partea încasării prejudiciului material este legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel este emisă cu aprecierea arbitrară a probelor administrate, fiind fundamentată pe o interpretare eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Montevideia”, de a casa parțial decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii acțiunii SRL „Montevideia” împotriva lui Dordea Dumitru privind încasarea sumei de 10.245,42 de lei cu titlu de prejudiciu material și de a menține în această parte hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în rest, decizia instanței de apel de a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia”.

Se casează parțial decizia din 20 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în partea respingerii acțiunii SRL „Montevideia” împotriva lui Dordea Dumitru privind încasarea sumei de 10.245,42 de lei cu titlu de prejudiciu material și se menține în această parte hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Montevideia” împotriva lui Dordea Dumitru și Companiei Internaționale de Asigurări „ASITO” Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare obligatorie auto și repararea prejudiciului material.

În rest, decizia instanței de apel se menține.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic